# Yolculuğumuzun kabirden sonrası

## Salahattin Bey: “Hayat yolculuğumuz sadece dünya ile mi sınırlıdır, yoksa kabirden sonra da devam ediyor mu? Kabirde sual ve hayat nasıl olacaktır?”

**İLK İSTASYON: KABİR HAYATI**

Kabir hayatı âhiret hayatının ilk durağıdır. Bediüzzaman Hazretlerinin ifadesiyle, dünyadan başlayıp kabre, haşre ve ebede kadar uzanıp giden beşer yolculuğunun ilk istasyonudur.1

Kabir istasyonundan sonra yolculuk da devam ediyor, hayat da! Hayat devam ediyor; çünkü ruh bâkîdir. Kabirde insan ceset bakımından ölmüştür; fakat rûhen hayy’dır, yani hayattadır, yani yaşıyor.

Kabir suâli haktır. Kabir azabı haktır. Kabir saadeti haktır. Kabirden sonra ruhun cesetle birlikte yeniden dirilişi haktır. Cenab-ı Hak buyuruyor ki: “İnsan diyor ki: ‘Öldüğüm zaman gerçekten diri olarak (kabrimden) çıkarılacak mıyım?’ İnsan düşünmez mi ki, daha önce o hiçbir şey olmadığı halde biz kendisini yaratmışızdır?”2

**KABİRDE RUH VE BEDEN**

Kabirde azabı ruh çeker, saadeti de ruh görür. Fakat ceset hissesiz de kalmaz! Kabir hayatı açısından ceset ölmüştür; fakat rûha gelen darbelerin veya saadetlerin çok da uzağında değildir.

Çünkü günahlarda ruhun irâde beyanı ve şer tercihi her ne kadar ön plânda idiyse de; cesedin fiilî rolü ve bizâtihî iştirâki göz ardı edilebilir mi? Meselâ, koğuculuğu isteyen ve teşvik eden rûhî kuvveler ise de, bilfiil icrâ eden dil değil mi? Meselâ, hırsızlığa yönlendiren rûhî güçler ise de, hırsızlıktan fiilen beslenen ve faydalanan beden değil mi? Meselâ, içkiye sürükleyen rûhî temâyüller ise de, içkiyi tadan, haram eğlenceden beslenen ve keyif alan beden değil mi?

Bunun aksi sevap ve hayır noktasında da düşünülebilir. Hayra yönlendiren kalbin duyarlılığı ise de, hayır için çok çilelere katlanan bedenden başkası değildir. Meselâ, namaz için camiye gitmeye yönlendirdiğimiz ayaklarımızın hakkından geçebilir miyiz? Bir ihtiyaç sahibinin elini tutmakta kullandığımız ellerimizin hakkını görmezden gelebilir miyiz? Haramlardan yana sevk etmediğimiz ve helâl dâirede

terbiye ettiğimiz bedenimizin muhtelif organlarının mükâfâtı hak etmediğini söyleyebilir miyiz?

Hiç şüphesiz asıl cismânî lezzet de, cismânî azap da "ba'sü ba'de'l-mevtten" sonra, yani dirilişi müteâkip kurulacak mîzandan sonra, yani mahşerden sonra hayatın Cennet ve Cehennem şeklinde tecellîsi çerçevesinde görülecektir.

**KABİRDE ÇETİN SUAL**

Kabir hayatı genel itibariyle ruhanidir. Fakat bir takım tecellilerden cesedin de hissesini alacağı anlaşılmaktadır. Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm şöyle buyurmuştur: "Kabir, âhiret konaklarından ilkidir. Eğer insan ondan kurtulursa, gerisi kolaydır! Şâyet kurtulamazsa, gerisi daha ağırdır."3

Ebu Hüreyre (ra) anlatmıştır: Resûl-i Ekrem Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm şöyle buyurdu: "Ölen kişi defnedildiği zaman ona siyah ve mavi gözlü iki melek gelir. Bunlardan birine Münker, öbürüne de Nekir denir.

Melekler sorarlar: 'Bu zât için ne demiştin?'

Adam, ölmeden önce söylediğini aynen söyler: 'O, Allah'ın kulu ve Resûlüdür. Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın O'nun kulu ve Resûlü olduğuna şehâdet ederim.'

Melekler: "Senin bunu söylediğini esasen biliyorduk!" derler.

Sonra onun kabri yetmiş metre kare olarak genişletilir, içi onun için aydınlatılır. Sonra ona: 'İstirahat et!' denir.

O da: 'Aileme dönüp onlara haber vereyim mi?' der.

Melekler: 'Gelin-güvey gibi uyu' derler. 'Onları ailesinden en çok sevdiği kişi uyandırır! O kişi, Allah onu yatağından mahşerde kaldırıncaya kadar rahatça istirahat eder.

'Şâyet ölen münafık ise, meleklerin sorusuna: 'İnsanların ona Peygamber dediklerini işitirdim! Ve ben de aynı şeyi söylerdim! Fakat hakikat midir, bilemiyorum!' der.

Bunun üzerine melekler: 'Senin böyle söylediğini esasen biliyorduk!' derler.

Sonra toprağa: 'Onun üzerine eğil!' denilir. Toprak onun üzerine eğilir. Yan kaburga kemikleri yerlerinden oynar. Ve Allah onu yatağından mahşerde kaldırıncaya kadar, böylece toprakta devamlı olarak azap içinde kalır."4

Yâ İlâhenâ, Rabbimiz sensin. Bizi kabir azabından, âhiret azabından ve Cehennem ateşinden muhafaza eyle. Âmîn.

**Dipnotlar:**

1- Sözler, s. 27
2- Meryem Sûresi, 19/66, 67
3- Tirmizî, Zühd, 3
4- Tirmizî, Cenâiz, 70